

plejens Ordning, ikke er et bedre Instrument, et bedre Middel til at opnaa dette Formaal: Retfærdighedens Pleje; man vil ikke kunne nægte, at selv om det ikke fyldestgør dem, der gaa allervidest og ere mest radikale, selv om det er mere konservativt, end mange have ønsket og paa tidligere Stadier have søgt at faa gennemført, bringer det dog saa umaadelige Fremskridt i Retning af en fyldestgørende Retspleje, at man ikke tør kaste Vrag paa det, selv om det medfører ret betydelige Udgifter i det lange Løb. Noget ganske andet er det naturligvis, om i Øjeblikket Statskassens finansielle Situation er en saadan, at man maa give Afkald paa dette som paa meget andet. Det er muligt, men det vilde jo medføre, ikke en Forkastelse af det her foreslaaede, men det vilde medføre, at der maatte stilles Forslag om Udsættelse af den Ikrafttrædelsesbestemmelse, som findes i en af de sidste Paragraffer i Loven om Rettens Pleje. Men det burde kun være en Udsættelse saa længe, indtil Statskassens finansielle Situation var en anden og saadan — og det maa jo en Gang komme —, at en varig Forbedring, saaledes som Loven om Rettens Pleje vil indføre den, kan blive mulig. Mulig *kan* den kun blive med en Række forøgede Udgifter, derom har man til enhver Tid været enig.

Tvede: Jeg skal lige overfor den ærede Ordfører bemærke, at det selvfølgelig er mig, der har overset, at det, jeg ønskede, er indsat i den foreslaaede nye § 19, det er ganske rigtigt. Jeg vil blot her henstille, om det ikke havde været hensigtsmæssigt udtrykkelig at nævne Kystpolitiets Opgaver i § 19.

Justitsministeren (Zahle): Det er min Overbevisning, at de Fremskridt, som vel ikke ere fyldestgørende, men som dog naas ved den i Fjor vedtagne Retsplejelov, betales alt for dyrt ved de finansielle Ofre, som her skulle bringes. Den ærede Ordfører vil sikkert ogsaa være enig med mig i, at den Retsplejelov, som er vedtagen, i og for sig ikke kan siges at være en tilfredsstillende Retsplejeordning. (*Goos:* Jo!) Saaledes har jeg ikke opfattet den ærede Ordfører tidligere. Jeg har opfattet det saaledes, at det ærede Medlem gik med til dette, fordi mere ikke var til at opnaa. Jeg har opfattet den ærede Ordfører saaledes, at han i hvert Fald i tidligere Aar stod sammen med afdøde Justitsminister Nellemann i de Krav, denne stillede til en Retsreform, og jeg mindes meget

tydeligt et Øjeblik heroppe i Landstinget, hvor den ærede Ordfører overfor den nuværende Finansminister bekræftede hans Paastand om, at en saadan Retsplejelov som den, vi fik vedtaget i Fjor, vilde afdøde Nellemann som Justitsminister aldrig have akkviesceret ved. (*Afbrydelse af Goos.*) Jo, det gjorde den ærede Ordfører den Gang. Jeg tror ogsaa, at naar den ærede Ordfører ret vil betænke sin Stilling, staar han kun som den, der har resigneret, naar han har slaaet sig til Ro med det, som her foreligger. Jeg for mit Vedkommende maa i hvert Fald sige, at jeg anser paa ingen Maade den vedtagne Retsplejelov for tilfredsstillende; paa flere og aldeles afgørende Punkter har man ikke naaet det, man skal naa, naar man virkelig vil gennemføre en moderne Retspleje. Men jeg vil desuden hævde et Standpunkt, som har været trængt alt for langt tilbage i de senere Aars Debat — jeg ved ikke, hvorfor det ligesom ikke har kunnet faa Ørenlyd fra nogen Side. Det er nemlig det, at vi staa os langt bedre ved at tage det foreliggende Instrument til Retsplejens Vedligeholdelse — saaledes kaldte den ærede Ordfører det — for os og saa søge at bøde paa de Fejl og Mangler, det har, udvikle det saaledes, at man ud af den Retspleje, vi have her i Danmark og ud af de tilvante Former søge at skabe en god og tilfredsstillende Retspleje. Jeg er overbevist om, at vi kunne gøre det paa en Maade, som vil falde langt bedre og bekvemmere for hele den store Befolkning, der helst bliver ved det tilvante, saa vidt som det kan lade sig gøre. Og vi ville kunne gøre det for et Beløb, finansielt set, der for Statskassen andrager langt, langt mindre end det, som gaar med til den halve Reform, som her er tænkt gennemført, et Beløb, som slet ikke kan sammenlignes med det, der her er Tale om.

Ordføreren (Goos): Det er jo aldeles indlysende, at de store Principper, som Juni-Grundloven hævdede, ville ikke kunne gennemføres paa Basis af det nuværende; hverken Mundtlighed eller Offentlighed i Retsplejen kunne gennemføres paa Basis af det nuværende, som er Skriftlighedsprincippet, der udelukker Offentligheden. Heller ikke ville Nævninger kunne indføres paa det nuværende Grundlag — man maa virkelig omorganisere fuldstændigt for at faa Nævninger med. Altsaa en Omændring paa det bestaaende Grundlag kan kun komme til at berøre aldeles over-